Lausunto Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta - Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa

Professori Minna Halme, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu & Kestävän kehityksen asiantuntijapaneeli

@Kestavyyspanel

KESTÄ VYYS PANEELI

Kestävyysmurros on systeeminen

- Kolmen kestävyyspilarin erillisyyteen perustuva hallitusohjelman lähestymistapa voi johtaa liian yksinkertaistavaan ja eri ulottuvuudet toisistaan erottavaan ajatteluun.
- Luonnon elinvoimaisuus on ihmisen olemassaolon **edellytys.**
  - Monimuotoiset ja toimivat ekosysteemit ovat perusta kestävälle raaka-aineen, ruoan ja energian tuotannolle.
- Ihmisten hyvinvointi on toimivan yhteiskunnan **edellytys**.
- Talous on **väline** näiden saavuttamiseksi.

KESTÄ VYYS PANEELI

Kykyä vaikeista asioista puhumiseen pitää kehittää

- ”Hallinnossa on runsaasti jatkuvaluonteista toimintaa ja toimia, jotka oleellisesti edistävät kestävän kehityksen toteutumista.”
  - Näiden rinnalla olisi hyvä tarkastella toimia, jotka estävät kestävän kehityksen toteutumista. Esimerkki ympäristölle haitalliset tuet, joita pitäisi muokata monimuotoisuutta ja hiilensidontaa ja CO2-päästöjä rajoittaviksi.
- Samoin nojautuminen BKT:llä mitattavan talouskasvun edistämiseen on hallinnon toimintoa, jolla voi olla ristiriitaisuuksia kestävän kehityksen edistämisen kanssa. Tutkimus- ja seurantatiedon perusteella BKT-muotoisen talouskasvun jatkuminen ei mahdollista kehitystä, jolla voitaisiin pysyä ympäristön kantokyvyn rajoissa. Talouskasvun tavoittelu on kuitenkin linjassa Agenda2030n kanssa ja tällä tavoin tukee YK:n tavoitetta.
- Mikäli talouskasvun tavoittelussa pitäydytään, on huolehdittava, että sen saavuttamiseksi ei sallita eriarvoistumisen kasvua, sillä laajojen kansainvälisten raporttien perusteella eriarvoistunut ja eriarvoistuva yhteiskunta eivät tue talouskasvua.

KESTÄVYYS PANEELI

Kohti kestävän talouden mittaamista

- s. 22 todetaan, että ”Perinteisten taloudellisten mittarien tukena ja rinnalla päätöksenteon valmistelun tukena hyödynnetään **mittareita**, jotka **kuvaavat taloudellista, ekologista ja sosiaalista hyvinvointia**.”
- Kuitenkin vain BKT esitellään. BKT kuvaa taloudellista toimeliaisuutta. Talouden, hyvinvoinnin ja luonnontilan kehityksen yhtenäiseksi mittaamiseksi **BKTn rinnalle** olisi hyvä tuoda esim. Genuine Progress Indicator (**GPI**) tai Index for Sustainable Economic Welfare (**ISEW**) mittarointi.
- Näin voitaisiin paremmin kuvata hallituksen talouspolitiikan tavoitetta eli hyvinvoinnin lisääntymistä.

Kansallinen ja globaali näkökulma

- Konkreettiset linkit kansallisen kestävän kehityksen politiikan ja globaalitavoitteiden toteutuksen väliltä jäävät paljolti täsmentämättä.
- Globaalin talouden olosuhteissa kestävyyspyrkimysten maakohtaisen tarkastelun rinnalle olisi hyvä saada planetaarista ajattelua.
  - Keskivertosuomalaisen vesijalanjäljestä muodostuu nykyään 49 % maamme rajojen ulkopuolella ja hiilidioksidipäästöistämme on ulkoistettu huomattava osa.
  - Miksi merkitystä? globaalisti toimivat luonnonjärjestelmät ja niiden toimintakyky vaikuttavat suomalaisten terveyteen ja kansantalouteen. Maan rajojen sisäpuolella tapahtuva tarkastelu johtaa vinoon kokonaiskuvaan.

KESTÄ VYYS PANEELI